

A FONTS

Q

Infants i adolescents en una nova perspectiva de drets i d'atenció

El Govern reestructura l' rea en una secretaria específica i impulsa una nova llei que engloba l'atenció a tota la infància i l'adolescència

**Per Vicenç Relats, periodista
Fotografies: Ivan Giménez**

Catalunya camina cap a un nou enfocament en les polítiques d'atenció a la infància i l'adolescència, que eixampla la visió conceptual que fins ara se n'havia tingut, per fer-la més integral, àmplia i activa, adreçant-se a tota la infància i l'adolescència i no exclusivament a la que necessita

mesures de protecció davant de situacions de desemparament. Aquesta és una demanda antiga, compartida per les entitats d'infància més diverses i per les administracions públiques que treballen en aquest àmbit al nostre país, que s'ha anat implantant internacionalment,

seguint els criteris de la Convenció de les Nacions Unides per als Drets de l'Infant de 1989.

L'objectiu de la nova perspectiva és el d'anar més enllà de la protecció de la infància que es troba en situació de desemparament, per passar a preveure, dissenyar i aplicar unes

La Secretaria es proposa promoure la participació d'infants i adolescents en els afers públiques.

polítiques més integrals que evitin que la vulnerabilitat a la qual tots els infants i adolescents estan sotmesos els pugui fer caure en un moment determinat en situacions de risc social i que, si aquestes es donen, l'Administració pugui combatre-les amb eficàcia. Alhora, també es pretén intensificar la promoció del dret de participació de nens i nenes i nois i noies en els afers públics, especialment aquells que més els afecten.

És en aquesta línia que el Govern de la Generalitat ha remodelat orgànicament aquesta àrea administrativa amb la creació d'una secretaria específica per a la infància i l'adolescència en el si del Departament d'Acció Social i Ciutadania, que té Imma Pérez Rovira com a titular. Es tracta d'una àrea de gestió més global del que era l'antiga Direcció General d'Atenció a la Infància i

paraigua de la Secretaria, s'hi aixopluga la DGAIA, que es fa càrrec de la protecció dels més de 7.000 infants i adolescents (7.313, a 31 de desembre) que estan sota la tutela de la Generalitat, però també l'Institut Català de l'Acolliment i l'Adopció (ICAA), l'Àrea de Suport als Joves Tutelats i Extutelats (ASJTET) o el nou Observatori dels Drets de la Infància, entre altres organismes. Totes les unitats i serveis que integren la Secretaria estan ara ubicats en una mateixa seu, situada a l'avinguda del Paral·lel, número 52, de Barcelona.

L'Observatori de la Infància

Creat el 2 de juliol de l'any passat, l'Observatori dels Drets de la Infància és un òrgan assessor i consultiu de l'Administració de la

objectius: vetllar per la protecció dels infants amb l'establiment de sistemes d'informació i seguiment de necessitats; promoure'l, col·laborar-hi i coordinar-se amb diferents administracions i entitats públiques i privades, i promoure la participació efectiva dels nens i nenes de Catalunya com a subjectes de ple dret.

Entre les funcions de l'Observatori hi ha les d'assessorar els departaments de la Generalitat i les entitats locals que ho requereixin en matèria de drets de la infància; informar sobre l'adequació de l'ordenament jurídic a les necessitats de la infància i l'adolescència; formular propostes d'actuacions i fer estudis per conèixer les necessitats i les condicions generals de vida d'infants i adolescents.

D'altra banda, la Secretaria d'Infància i Adolescència està acabant d'elaborar la conversió de l'Àrea de Suport als Joves Tutelats i Extutelats (ASJTET) en un agència específica. Amb aquesta figura legal, l'agència rellançarà la tasca iniciada el 1995, oferint als joves tutelats o extutelats d'entre 16 i 21 anys sense recursos propis o familiars o laborals i amb un perfil determinat un suport tècnic i educatiu en els àmbits de l'habitatge, la inserció laboral, el seguiment socioeducatiu i psicològic, el suport afectiu, l'assessorament continuat i el suport econòmic i jurídic. L'objectiu és que aquests joves assoleixin una plena inserció social i laboral en una situació d'autonomia i independència per tal de finalitzar el seu procés educatiu en el cas dels joves iniciats en centres residencials d'a-

Totes les unitats i serveis que integren la Secretaria –DGAIA, ICAA, ASJTET i l'Observatori– estan ara ubicats en una mateixa seu, situada a l'avinguda del Paral·lel, número 52, de Barcelona.

l'Adolescència (DGAIA), ja que incorpora tots els serveis i programes d'actuació a favor de la infància i l'adolescència, fent anar de bracet les polítiques de protecció per a la infància en risc i aquelles que van dirigides a promoure i garantir els drets i les oportunitats de tots els infants i adolescents. Així, sota el

Generalitat en matèria de drets de la infància a Catalunya, mitjançant la participació d'entitats públiques i privades que treballen en els camps de la infància i l'adolescència i d'experts en la matèria. Una cinquantena de persones, a títol personal o en representació d'entitats, formen part d'aquest òrgan que té tres grans

tenci  educatiua (CRAE). En el cas dels menors d'entre 16 i 18 anys s'hi afegeixen recursos alternatius per reforçar el seu procés educatiu.

Una nova llei de concepció integral

Una peça fonamental per avançar en una consideració m s àmplia de les polítiques d'infància i adolescència ser  la nova Llei de la infància, actualment en fase d'elaboració molt avançada, que posar  en solfa al nostre país les disposicions de la Convenció dels Drets de l'Infant, que entén l'infant com una persona amb uns drets subjectius, que no és ni un projecte d'adult ni una propietat dels pares, com tants de cops se l'ha considerat. La Convenció –i la futura Llei de la infància de Catalunya també– proclama uns drets subjectius de l'infant –ningu els els dóna, ja els té –que, m s enllà de ser reconeguts, s'han d'exercir.

Es tracta d'un text que, després d'un ampli procés participatiu –animat des de la Direcció General de Participació Ciutadana– entre els professionals del sector, es troba en fase d'Avantprojecte de llei dels drets i les oportunitats de la infància i l'adolescència. L'elaboració del text va arrencar l'any 2006 amb la constitució d'un comit  de persones expertes que van fer un document de bases. Aquell comit  d'experts està integrat pels juristes Joan Egea, Marino V illa, Carlos Villagrasa i Teresa Freixes; els psicòlegs socials Ferran Casas i Ignasi Vila; la professora Carme Panch n i la magistrada Dolors Vinyes, aix  com l'exadjunt al Síndic de Greuges per a la infància, Jordi Cots.

La nova Llei posar  en solfa la Convenció dels Drets de la Infància.

Eixos bàsics

Els eixos centrals de les bases feien referència a la necessitat d'establir l'interès superior de la infància i l'adolescència com a principi

responsabilitats dels infants i adolescents; atendre i protegir la persona menor com a dret subjectiu; vincular les polítiques d'infància a les de suport a les famílies; exigir prioritat

La Secretaria d'Infància i Adolescència està acabant d'elaborar la conversió de l' rea de Suport als Joves Tutelats i Extutelats (ASJTET) en un  g ncia específica.

rector; introduir la concepció de la perspectiva de gènere com a principi transversal; garantir el coneixement dels drets i deures tant per als infants i els adolescents com per a la resta de la població; promoure el desenvolupament dels deures i les

pressupostària en la matèria a les administracions implicades; determinar una distribució de competències clara entre les diferents administracions; promoure òrgans de participació real dels infants i adolescents en la vida pública; aconse-

NOVETATS QUE PREVEU L'AVANTPROJECTE DE LLEI

Polítiques transversals

Fomenta una revisió global del dret i de les polítiques públiques des del prisma de la preeminència de l'interès de l'infant o adolescent: tota política i tota norma (lleï, decret, etc.) hauran de ser avaluades des de la perspectiva dels infants i adolescents.

Participació

Promou la creació d'òrgans de participació per tal que els infants i adolescents participin activament en la vida pública.

Taules territorials d'infància

Es proposen com a òrgans col·legiats que han de coordinar, impulsar i promoure les polítiques d'infància arreu del territori, donant viabilitat a la coordinació i el treball en xarxa de tots els i les professionals que treballen en temes d'infància.

Prevenió

Les administracions públiques han de desenvolupar les actuacions necessàries per prevenir les situacions que són perjudicials pel benestar o el desenvolupament integral dels infants i adolescents. Les ciències humanes i socials han de proporcionar els indicadors i factors de risc.

Protecció pública davant dels maltractaments

Es reforça el Registre unificat de maltractaments infantils i es planteja crear el Centre d'Investigació i Recerca sobre Maltractaments Infantils com a eina permanent d'investigació, formació i capacitació dels i les professionals en contacte amb aquest maltractament.

Separar la persona maltractadora del domicili

Es pretén iniciar un canvi de paradigma per tal que, sempre que sigui possible, se separi la persona maltractadora del domicili familiar, prioritzant aquelles mesures administratives o judicials que permetin l'atribució a l'infant o adolescent de l'habitatge familiar i la determinació, si s'escau, d'aliments a càrrec de la persona maltractadora.

Model nou de protecció

Es preveu un model nou en què la declaració de desemparament ja no és l'únic títol que habilita la intervenció protectora dels poders públics. Aquesta figura es reserva per quan cal separar l'infant i adolescent del nucli familiar. Es configura un sistema descentralitzat de protecció que es fonamenta en la distinció entre situacions de risc i desemparament, que comporta la desaparició de la mesura d'atenció en la pròpia família. Es manté la competència de la Generalitat quan es tracta d'infants i adolescents desemparats i s'atribueix als ens locals en situació de risc.

Procediments administratius de protecció

Es conceptua la intervenció en situacions de risc no com a procediment administratiu que finalitza mitjançant una declaració administrativa de risc, sinó com a actuació destinada a disminuir o eliminar la situació de risc amb la col·laboració dels progenitors. Augmenten les garanties de totes les parts interessades —començant per l'infant i adolescent— per poder fer valer els seus drets.

Límits a l'oposició judicial a resolucions de protecció

L'Avantprojecte avança en la línia iniciada per la recent reforma de la Llei d'enjudiciament civil i del Codi civil espanyol i implanta a Catalunya de manera clara aquesta limitació que ha de conjugar els interessos de l'infant o adolescent amb els dels seus progenitors.

Acolliment professional

S'introdueix com a nova modalitat d'acolliment familiar que pretén que els infants i adolescents que –per raó d'edat, situació familiar o circumstàncies especials– romanen en centres residencials sense cap expectativa de viure en família puguin créixer i desenvolupar-se sota la cura de persones especialitzades que els proporcionaran un entorn familiar i desinstitucionalitzat.

Acolliment preadoptiu

Es constitueix a través de la via administrativa sense necessitat de consentiment dels progenitors i s'elimina la doble via actual (administrativa, si hi havia consentiment, i judicial, quan no n'hi havia) reduint els terminis d'oposició i suprimint la necessitat d'assentiment dels progenitors biològics un cop ferma la resolució que acorda l'acolliment preadoptiu.

Programes de suport dels joves tutelats

Es regulen els programes de suport a l'emancipació, la independència i l'autonomia personal dels joves tutelats i extutelats. L'Avantprojecte recull la possible continuïtat de mesures assistencials i els programes que acompanyin el jove m s enllà de la majoria d'edat, en el seu procés cap a la plena integració en la vida adulta.

guir m s coordinació interinstitucional entre administracions i professionals en matèria d'infància (educació, salut, benestar, justícia...) i establir una valoració de l'impacte de la llei, entre altres.

Més unitat i seguretat jurídica

Es pretén que la nova Llei porti una més claredat, unitat i seguretat jurídica, ja que reunir  en un sol text, a manera de codi de la infància i l'adolescència, la regulació destinada a la infància i l'adolescència en general. S'hi estableixen els principis rectors; els drets dels infants en

els diferents àmbits d'actuació i també s'hi regula la seva protecció quan els mecanismes socials de prevenció no han estat suficients i s'han

dueixin en perjudicis irreparables per als menors.

En aquest sentit, es preveu que el futur text legal reculli i reformuli

L'infant és una persona amb uns drets subjectius; no és un projecte d'adult ni una propietat dels pares i mares.

produït situacions de risc o desemparament que cal pal·liar amb mesures d'intervenció pública per garantir que aquestes situacions no es tra-

disposicions incloses en diverses lleis com l'11/1985, de protecció de menors; la 37/1991, sobre mesures de protecció dels menors desemp-

rats i de l'adopció; la 27/2001, de justícia juvenil; la 39/1991 de la tutela i d'institucions tutelars, i la 9/1998 del Codi de família. Aix  mateix, també incorporar  —convenientment actualitzada— bona part de la Llei 8/1995, d'atenció i protecció dels infants i adolescents.

La nova Llei modificar  i actualitzarà la regulació fins ara vigent a les

educació, sigui de car cter reglat, de lleure o qualsevol altra manifestació social.  s per aquest camí, que neixen responsabilitats dels infants i adolescents, perquè els drets anomenats socials són passius, mentre que els personals o subjectius són actius. L'exposició de motius del text que s'està acabant d'elaborar assenyala que "la participació dels

prevenió, partint de la base que és una responsabilitat de tota la ciutadania i de tots els poders públics. Aix , l'esborrany de la futura Llei preveu que les actuacions de promoció de la infància i l'adolescència, i particularment dels seus drets, quedin assenyalsades com a responsabilitat de totes les institucions públiques. S'estableix que la Generalitat haurà d'emprendre programes concrets d'informació i sensibilització ciutadana per promoure el benestar de tota la població infantil adolescent. Es regula la prevenció de la victimització secundària d'infants i adolescents i s'obliga la Generalitat a posar els mitjans necessaris per evitar-la, especialment en els procediments penals. En aquest sentit es dedica un article extens a la prevenció de l'ablació o mutilació genital.

El text opta per un model nou de protecció, en què la declaració de desemparament ja no serà l'únic títol que habilita la intervenció protectora dels poders públics, sinó que es reserva per quan calgui separar el menor o la menor del seu nucli familiar per als casos més greus de desprotecció. Es fa una distinció entre les situacions de desemparament i les de risc, mantenint la competència de la Generalitat quan es tracta de menors desemparats i atribuint-la als ens locals si afecta menors en situació de risc. D'aquesta manera ja no caldrà que totes les intervencions públiques en matèria de protecció de menors hagin d'estar emparades per una resolució que declari el desemparament. Només serà aix  si la mesura de protecció implica la separació del menor o la menor del seu nucli familiar.

La futura Llei d'infància opta per un model nou de protecció, en què la declaració de desemparament ja no serà l'únic títol que habilita la intervenció protectora dels poders públics.

circumstàncies i necessitats socials del moment. La sensibilitat social respecte a la població infantil i adolescent ha anat canviant molt especialment als països industrialitzats, de manera que a Europa s'ha promogut un respecte m s decidit vers tots els seus drets, sobretot en la línia d'intensificar les actuacions contra tota forma de maltractament. Al mateix temps, també s'han desplegat nombroses iniciatives per aconseguir una major responsabilització social de nens i nenes i nois i noies, sobretot per la via d'incrementar la seva participació social.

Davant del d ficit existent en l'aplicació dels drets de participació, un seguit de drets personals subjectius —com el dret a ser escoltat o a la llibertat d'expressió, entre altres— han de ser incorporats d'una manera natural al dret a l'educació, que és un dret social, i en tota mena d'e-

infants i adolescents en tot allò que els afecti és el que configurar  el seu estatus de ciutadà".

El nou marc legal també introduir  la voluntat específica que la infància i l'adolescència siguin incloses en l'aspiració social d'aconseguir major benestar i qualitat de vida, de manera que el conjunt de la societat té una responsabilitat social respecte al conjunt de la població infantil i adolescent, si s'aspira a fer una societat millor.

Responsabilitat de totes les administracions

D'altra banda, la Llei preveurà per primer cop en la nostra legislació un marc de coordinació i cooperació interinstitucional per atendre les situacions de risc social per a la població infantil i adolescent en general. L'objectiu és establir un marc d'actuació ordenat per millorar els programes d'atenció, protecció i

Imma Pérez Rovira, secretària d'Infància i Adolescència:

**“ s el maltractador, qui se n'ha d'anar de casa,
i no pas l'infant maltractat”**

Quin objectiu persegueix la reestructuració de l'àmbit d'infància i adolescència en una secretaria específica?

Quan el govern d'esquerres es configura, l'àmbit d'infància, de tota la infància –també de la més desfavorida–, pren importància i per primera vegada està present a l'agenda pública.  s en aquesta segona legislatura, després d'haver treballat fortament en l' rea protectora, quan el Govern d'Entesa vol avançar un pas més i constitueix la Secretaria d'Infància i Adolescència amb l'objectiu de dissenyar polítiques públiques per a tota la infància. Per aix  la Secretaria aplega tant la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència com l'Institut Català de l'Acolliment i de l'Adopció, l'Observatori dels Drets de la Infància i l' rea de Suport als Joves Tutelats i Extutelats.

Quines són les polítiques prioritàries que impulsa la Secretaria?

Les prioritats són l'elaboració de la Llei dels drets i les oportunitats de la infància i l'adolescència, la creació de l'Agència dels Joves Tutelats i Extutelats, la lluita per a l'eradicació del maltractament infantil, l'impuls de l'acolliment professional com a alternativa a l'internament i l'elaboració del Pla director d'infància i adolescència en qualitat del pla sectorial, tal com s'estableix a la nova Llei de serveis socials. La posada en marxa i el desenvolupament de l'Observatori i la dotació de més recursos per als infants en risc són també altres prioritats.

Qu  és el més substancial que canviar  la nova Llei de la infància?

Aquesta Llei abraça tota la infància i l'adolescència, tant la que es troba en situació de risc o desprotecció com la resta, considerant l'infant com un subjecte de drets per si mateix i no perquè la societat adulta li permeti exercir-los. Amb la nova

Llei visualitzarem totes les polítiques públiques des del prisma de la preeminència de l'interès de l'infant, i aix  pot canviar molt la prioritat pressupostària. També s'aposta per la prevenció tant des del punt de vista personal com del social. Cal, per exemple, que els nostres municipis tinguin en compte indicadors de prevenció del benestar dels infants. Un altre repte és l'atenció especial als maltractaments infantils. Com a xacra que és de la nostra societat, calen les eines necessàries per lluitar per la seva eradicació (s'hi dedica un títol sencer), però, sobretot, cal treballar per aconseguir un canvi de paradigma:  s el maltractador, qui se n'ha d'anar de casa, i no pas l'infant maltractat. Cal també avançar en un model nou de protecció que limiti la possibilitat de recórrer les resolucions, eviti la judicialització de la vida dels nens i nenes i comporti m s facilitats perquè aquests infants puguin ser adoptats. Accelerarem la maquinària per poder donar una resposta definitiva als infants deseparats, que els estabilitzi i, si és possible, els faci més feliços.

Qu  més es pot fer en la lluita contra els maltractaments, que no cessen?

En primer lloc, pensar. Pensar per què passa això. No es tracta de justificar actuacions que són menyspreables, però sí de tenir-hi explicacions que ens

A FONTS ■

ajudin com a societat a posar-hi remei abans que es tornin a produir. En segon lloc, ser conscients que els infants no són dels seus pares ni de ningú i, per tant, la implicació en la lluita contra el maltractament ha de ser de tota la ciutadania, sense por a denunciar-lo ni a intervenir-hi. En tercer lloc, estem dotant la DGAIA d'una unitat de detecció i prevenció del maltractament infantil per agilitar els diagnòstics i les intervencions dels equips. A més, tenim el telèfon d'Infància Respon 900 300 777, per atendre 24 hores al dia, 365 dies a l'any, qualsevol cas de maltractament suposat.

Com es pot fer efectiu el dret de participació dels infants tan invocat per la Convenció?

Aquesta és una assignatura pendent. La nova Llei preveu establir la creació de consells de participació als municipis. Caldrà un desplegament reglamentari adequat i acurat per tal que la participació no sigui només testimonial o d'assessorament puntual d'un grup d'infants i joves, sinó que sigui representativa de Catalunya i decisiva en la presa de consideracions de les polítiques públiques que els afectin. Em preocupa greument pensar que, ara per ara, no tenim mitjans per saber qu  opinen i què pensen els infants i els nois i noies als qui dediquem tota una llei.

Fer polítiques adreçades a tota la infància pot fer perdre força a l'atenció a la infància en risc?

A l'inrevés. Jo sempre dic que en risc pot trobar-s'hi qualsevol infant. La qüestió no és fer beneficència per a uns "pobres nens", sinó que la qüestió és dotar de prou recursos per a tots aquells infants que en un moment de la seva vida ho necessitin. Ja és hora que deixem de separar els nens i les nenes de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA) dels altres. Són tots els mateixos, per tant no hi ha polítiques per a uns i polítiques per a uns altres.

Augmentar els acolliments familiars és una prioritat, però, com es pot aconseguir?

Aquest és un repte cada dia més difícil. Actualment les persones disposem de poc temps i ens falta xarxa familiar, veinal, de barri... per poder ajudar-

nos mútuament. En aquesta situació, acollir un infant és quasi una heroicitat. Però ara per ara, aquesta tasca és la millor alternativa que podem donar a qualsevol infant i, per tant, hem d'explicar-ho, compartir-ho i fer-ho possible. Estem treballant per poder acompanyar les famílies i persones que estiguin disposades a acollir de la manera més professional possible, dotant-los de més recursos i disponibilitat de professionals, impulsant alhora noves fórmules d'acolliment, com l'anomenat acolliment professional, que vol dir que un dels membres del nucli acollidor, que ha de ser professional de l'educació, es dedica com a feina a l'acollida.

L' rea de Suport als Joves Tutelats i Extutelats es transformar  en una agència. Qu  suposarà el canvi?

En primer lloc, servir  per reconèixer que no podem demanar a aquests nois i noies que se'n surtin sols, amb menys condicions de suport familiar i de recursos econòmics que la resta de joves de la mateixa edat, que tampoc se'n surten, però tenen darrere una família.  s tan important reconèixer aix , que el Govern es compromet a dotar de tots els recursos necessaris un organisme que, quan el jove o la jove és major d'edat, vetlla per ell/a i l'acompanya uns quants anys més per evitar que en el futur es converteixi en una persona que sigui usuària cr nica dels serveis socials. Evidentment, el pas a agència implica una agilitat en la gestió tant de personal com econ mica i en la possibilitat de tenir recursos, m s enllà dels atorgats pel pressupost públic.

Quins resultats cal esperar del nou Observatori?

El més important és que quan parlem d'infància i adolescència a Catalunya sabrem de què estem parlant. La possibilitat de fer estudis de població amb els ítems que ens interessin és important. Però també poder comptar amb un seguit de persones representatives del món de la infància que opinen, valoren i manifesten cap a on hem d'anar en aquest àmbit. Aix  fa que les polítiques públiques destinades a la infància siguin preses amb molta seriositat i més encert, i la seva aplicació sigui totalment transversal, i, per tant, tan integral com sigui possible.

La DGAIA assumeix la tutela de 1.400 infants i adolescents nous el 2007

Un 55% dels desemparaments, ho són per negligència dels pares i un 45% per diferents tipus de maltractaments

El Departament d'Acció Social i Ciutadania, a través de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA), va assumir el 2007 la tutela de 1.400 infants i adolescents, amb la qual cosa el nombre va créixer un 4,2% respecte al 2006. D'aquesta manera, van ser un total de 7.313 els infants i adolescents que van quedar sota mesures de protecció.

Les situacions que van generar els 1.400 expedients nous de tutela es deriven en un 55% dels casos de negligència greu i/o d'incapacitat dels seus pares, mentre que el 45% restant van ser degudes a diversos tipus de maltractaments (un 25%, maltractaments psicològics; un 15%, maltractaments físics, i un 5%, abusos sexuals).

La DGAIA s'estructura a través de quatre eixos bàsics d'actuació –promoció i prevenció; atenció; protecció i participació– amb l'objectiu de donar una resposta àmplia a la situació de la infància en risc de Catalunya, que va més enllà de l'assumpció de tuteles dels menors quan ho necessitin. Fruit d'aquest impuls a les polítiques de prevenció i tutela de menors és l'increment del pressupost de la DGAIA, que ha passat de 76,8 milions d'euros

l'any 2003 a 141,2 milions d'euros el 2007.

Promoció i prevenció

 s prioritat de la DGAIA incrementar de forma substancial els fons destinats a donar suport als programes preventius per a la infància en risc que duen a terme ajuntaments, consells comarcals i entitats d'iniciativa social, i impulsar-los i implementar-los. Les actuacions principals en la millora del suport a la prevenció són els centres oberts (serveis diürns de competència local adreçats a infants i adolescents en situació de risc social que, fora de l'horari escolar, donen suport als menors, col·laboren en la seva socialització, aprenentatge, esbarjo, etc.).

Més professionals als EAIA

La DGAIA ha posat un especial èmfasi a reforçar els equips d'atenció a la infància i l'adolescència (EAIA), que es van incrementar en un 32,6% l'any passat i van passar dels 245 professionals l'any 2006 a 325 professionals el 2007. Aix  mateix, la dotació pressupostària va passar de 6,2 milions d'euros el 2006 a gairebé el doble el 2007 (11,9 milions d'euros).

Els EAIA són equips pluridisciplinaris distribuïts per tot Catalunya i que depenen d'ajuntaments i ens locals, i estan finançats per la DGAIA. Estan formats generalment per un/a expert/a en psicologia, un/a en pedagogia i un/a assistent social als quals fa uns mesos s'hi ha incorporat la figura de l'educador/a social.

Aquests equips, entre altres funcions, fan un diagnòstic i valoració dels menors i les seves famílies en situació de risc social, treballen en la millora del menor i del seu entorn familiar, i atenen els casos d'alt risc social derivats pels serveis socials d'atenció primària o la mateixa DGAIA, i les instàncies judicials o policials.

Dins de l'àmbit de l'atenció, cal destacar la creació, per acord de govern, el passat mes d'octubre, de la Unitat de Detecció i Prevenció del Maltractament Infantil (UDEPMI), una oficina nova per millorar l'atenció immediata sobre infants i adolescents que funciona les 24 hores al dia i els 365 dies a l'any amb capacitat per rebre de tot Catalunya les demandes d'atenció immediata, activar els diversos serveis existents en el territori i garantir una valoració, diagnosi o intervenció urgent, segons el cas. Una de les eines prin-

A FONTS ■

cipals de què disposa la unitat nova és el telèfon 900 300 777, conegut amb el nom d'Infància Respon.

Des de la posada en marxa de l'UDEPMI, a la fi d'octubre de l'any passat, s'han atès una mitjana de 800 trucades mensuals i s'han obert uns 180 casos que han necessitat la intervenció d'altres serveis o s'han derivat cap a aquests.

Protecció

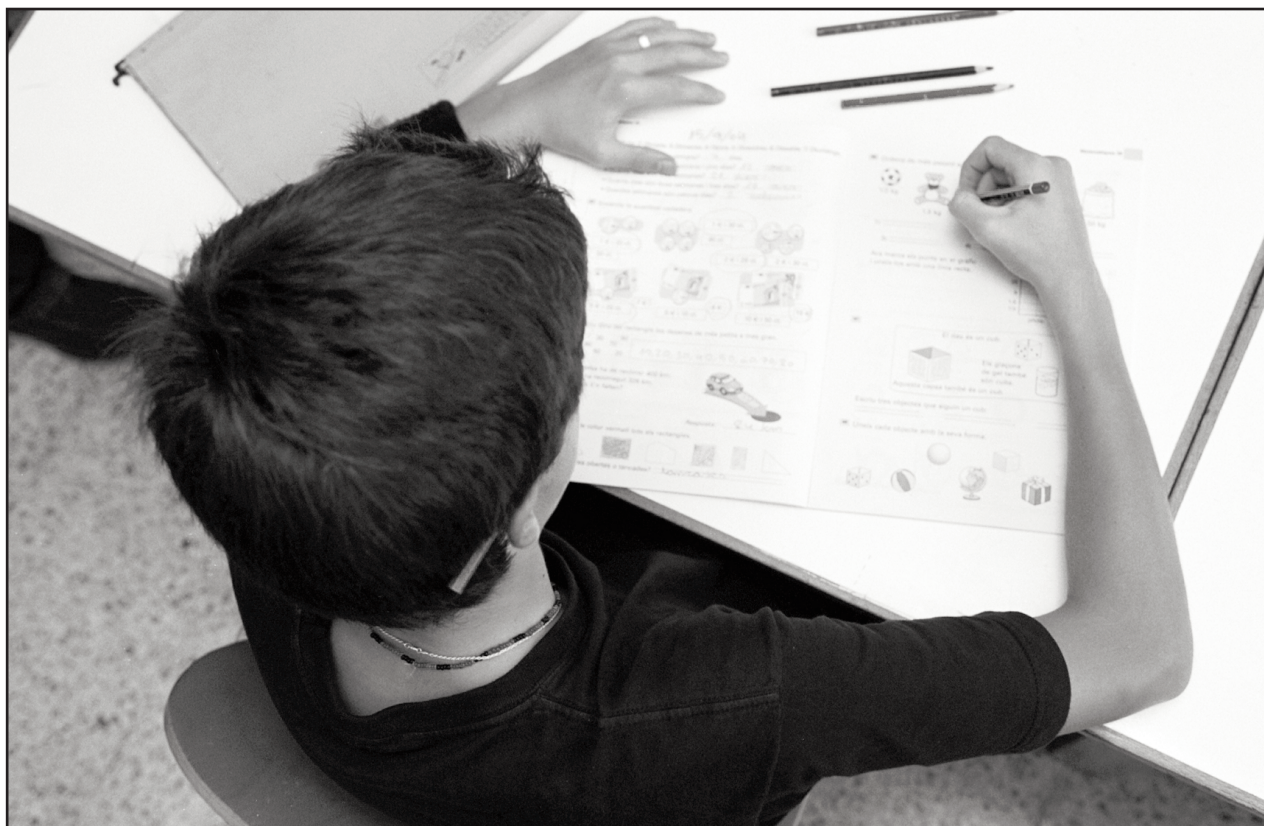
Pel que fa als menors que, per diverses circumstàncies, es troben en situació de desemparament i necessiten ser tutelats per la DGAIA, el Departament ha incre-

mentat el nombre de places en centres d'acolliment, centres residencials d'acció educativa (CRAE) i habitatges assistits.

Quant als menors estrangers no acompanyats, principalment d'origen marroquí, atesos per la DGAIA, el mes de desembre de 2007 hi va haver una lleugera davallada respecte al desembre de l'any anterior, i es va passar de 537 menors marroquins el 31 de desembre del 2006 a 475 menors el 31 de desembre de 2007. Amb tot, cal tenir present que són unes dades molt oscil·lants, amb mesos de forta davallada i altres amb increments importants.

Globalment, pel que fa a l'arribada a Catalunya de menors estrangers sense referents familiars també hi ha hagut una disminució. Aix , el 2006 es van atendre 464 joves, mentre que l'any passat la xifra va ser de 440 joves, més d'un 12% dels quals eren majors d'edat.

D'altra banda, en el marc de la protecció, destaca l'esforç fet –en col·laboració amb el Departament de Salut– per treballar amb eficàcia el tractament d'infants i, especialment, adolescents sota tutela amb trastorns mentals. S'han posat en marxa dos equips de tractament terapèutic específicament adreçats a donar suport a més de 60 infants en centres

La DGAIA ha augmentat el nombre de places en centres per a infants en situació de desemparament.

amb infants i joves d'educaci3n intensiva. A m3s, els centres de salut mental infantil-juvenil continuen donant

suport a tots els menors atesos en centres quan ho puguin necessitar.

Pel que fa a les intervencions de la

DGAIA per demandes hospital3ries, es mantenen similars les renunci3cs de nadons, amb una lleugera dave-

Equips d'atenci3 a la inf3ncia i l'adolesc3ncia (EAIA):

Tipus de mesura de protecci3	Nombre de menors a 31 de desembre de 2007	Nombre de menors a 31 de desembre de 2006
Atenci3 en el nucli:	3.579	3.412
• Atenci3 en la fam3lia pr3pia	1.097	1.057
• Atenci3 en la fam3lia extensa	2.482	2.355
Separaci3 del nucli: fam3lia aliena	1.278	1.210
• Acolliment en fam3lia aliena	669	635
• Acolliment en fam3lia preadoptiva	609	575
Separaci3 del nucli: atenci3 en centre	2.456	2.396
• Atenci3 en un centre d'acolliment	443	365
• Atenci3 en un centre residencial	1.721	1.675
• Atenci3 en un centre de primera acollida	238	284
• Habitatges assistits	54	72
Total del nombre d'infants i adolescents atesos sota alguna mesura protectora	7.313	7.018
Casos nous de tutela al llarg del 2007	1.400	

Nombres de places en centres d'atenci3:

	2006	2007	Increment. %
Places en centres d'acolliment	339	377	11,2
Places en els CRAE	1.686	1.769	4,9
Places en habitatges assistits (pla 16/18 i majors 18 anys)	216	250	15,7
Total	2.241	2.390	7%

Menors estrangers atesos per la DGAIA:

	Desembre 2006	Desembre 2007
• Menors dins la xarxa ordin3ria de protecci3	289	256
• Menors en centres de primera acollida	248	219
Total de menors estrangers atesos	537	475

Arribada de nois i noies sense referents familiars a la DGAIA:

	2006	2007
• Majors de 18 anys	63	54
• Menors de 18 anys	401	386
Total d'arribades	464	440

Intervencions per demandes hospitalàries:

	2006	2007	Increment. %
• Retencions de nadons després de n�ixer	56	70	25%
• Retencions per maltractament o risc greu	41	59	43%
• Situació de risc sense retenció	51	17	- 67%
• Renúncies després del part	57	54	- 5 %

llada, mentre que les retencions de nadons després de n ixer, per risc greu s'han incrementat en un 25%, com també han augmentat les retencions per maltractament o risc greu en un 43%.

Participació

 s molt important continuar amb la participació i coordinació institucional, i per aquest motiu, al llarg del 2007, s'ha continuat treballant amb els diversos departaments i institucions implicades (Administració de Justícia i Ministeri Fiscal) en l'elaboració i la revisió dels protocols per detectar i prevenir maltractaments.

Dins dels programes de participació, s'estan desplegant per les diverses demarcacions de Catalunya les taules territorials d'infància que vetllen per millorar la coordinació entre institucions i incidir de manera activa en la prevenció del maltractament infantil. Ja estan en marxa, des de fa

temps, la de la demarcació de Girona, la de Tarragona, que funciona des de l'octubre, i dins d'aquest trimestre també es posar  en marxa la de Lleida.

Destaca, en aquest sentit, el treball fet al Vall s Occidental per la taula d'infància a fi d'elaborar un protocol específic de millora i detecció dels maltractaments infantils, que s'ha portat de manera molt coordinada amb totes les administracions implicades (els diferents departaments de la Generalitat, els ajuntaments de la comarca i el Consell Comarcal) [Q](#)